
WYMOGI STAWIANE PRACY MAGISTERSKIEJ WEDŁUG PROF. DR. HAB. JANA BOCIA

na podstawie: J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską, konsultacja
filologiczna J. Miodek*, Wrocław 2006

WYMOGI STAWIANE PRACY MAGISTERSKIEJ

W każdej pracy magisterskiej muszą znajdować się poniższe elementy:

- logiczna konstrukcja,
- dokładność relacji,
- własny wkład pracy,
- reżim terminologiczny,
- poprawność językowa.

KONSTRUKCJA PRACY MAGISTERSKIEJ

„Ważne jest zadbanie o kompletny, spoisty logicznie, jasny i kompleksowy układ konstrukcji pracy. [...] Ułożenie konstrukcji pracy może być zarówno efektem podjętych już badań, jak też rezultatem jedynie uprzedniego rozeznania determinującego dopiero zasięg, kierunki i treść zamierzonej pracy. [...] wybrawszy temat pracy, jej autor przy budowie całości konstrukcji musi postawić wszystkie możliwe pytania, wybrać te, na które da się odpowiedzieć, i mieć świadomość innych możliwych jeszcze pytań” (s. 10).

„Konstrukcja logicznie spoista to taka, w której kolejność i treść poszczególnych rozdziałów formułowane są nie według nagromadzonego materiału, ale według jednej myśli przewodniej – to jest konkretnie oznaczonego celu badawczego i w ramach określonego tematem zagadnienia” (s. 10).

„Tytuły i odpowiadająca im treść rozdziałów kolejno z siebie wynikają, tworząc spoistą wewnątrznie i pozbawioną przypadkowości całość dającą możliwość przechodzenia do coraz bardziej pogłębionych i szczegółowych rozważań, a następnie do ewentualnej syntezy czy uogólnienia” (s. 11).

DOKŁADNOŚĆ

„Dokładność relacji odnosi się tak do przedstawiania faktów, jak i poglądów. W obszarze faktów (danych źródłowych, [...] wyników ankiet, bezpośredniej obserwacji itp.) ważna jest nie tylko ścisłość w ich relacjonowaniu, ale także określone podejście metodologiczne, blokujące uzyskanie wyników jednostronnych, czy nawet tendencyjnych. [...] W obszarze poglądów chodzi o prezentację obiektywną, rzetelną, nie mającą charakteru celowo wybiórczej, wyrwanej z kontekstu. Sumienna relacja oznacza, że nie pomija się także tych okoliczności, które świadczą przeciwko szczególnemu czy ogólnemu wynikowi pracy.

[...] Opis materiałów powinien pozwalać na wyraźne rozróżnienie wyników badań własnych i cudzych, ustaleń magistranta i ustaleń przejętych od innych autorów, co musi znaleźć wyraz we właściwym redakcyjnym uformowaniu pracy. Stosunek do cudzych poglądów [...] winien cechować szacunek, nawet gdy piszący wyrażnie się z nimi nie zgadza.

Krytyka dopuszczalna jest zawsze, byleby była prowadzona w sposób logicznie spójny, tj. taki, w którym kontrargumenty trafiają w argumenty, a krytykujący konsekwentnie trzyma się założeń terminologicznych i pojęciowych odpowiednio zrelacjonowanych wobec tych założeń, które legły u podstaw krytykowanego stanowiska [...]” (s. 11).

WŁASNY WKŁAD PRACY

„Piszący pracę magisterską (dyplomową) musi wykazać się ogólną znajomością dziedziny wiedzy, z zakresu której pisze pracę, właściwie dobrać literaturę, źródła, materiały i odpowiednio je wykorzystać. [...] ocena [pracy] wzrośnie, gdy autor postara się o nowe opisy, czy o nowe interpretacje już znanego materiału. Natomiast wyraźnie podnoszą merytoryczną wartość pracy badania (doświadczenia) własne, samodzielne tezy, samodzielne oceny, prezentacje własnego stanowiska. W szczególności wartość i ocenę pracy podnosi korzystanie z obszernej literatury, niepublikowanych aktualnych materiałów krajowych i zagranicznych, własne tłumaczenia, próba porównawczego przedstawienia tematyki [...], wykorzystanie trudno dostępnych źródeł, odpowiednio dopasowana warstwa empiryczna pracy [...], wyeksponowanie elementów metodologicznych. Oczywiście, konstrukcja i treść pracy muszą być zgodne z jej tytułem, co jest wymogiem podstawowym.

Jednakże trzonem własnego wkładu pracy jest porządne uzasadnienie prezentowanych w pracy twierdzeń [...]. Może więc być albo uporządkowaniem koncepcyjnie dobranych uzasadnień już istniejących, albo własną propozycją autora, mającą twórczy charakter. [...] chodzi [...] o takie uzasadnienie, które jest zrozumiałe, niewątpliwe i możliwe do zaakceptowania w danej dziedzinie wiedzy” (s. 12).

REŻIM TERMINOLOGICZNY

„Poprawne formułowanie myśli (i rozumienie tekstu) zależy m.in. od jasności używanych pojęć. [...] Chodzi [...] o takie [pojęcia], które są podstawowe i ważne dla wybranego tematu. [...] Wymogi z zakresu reżimu terminologicznego wszędzie tam, gdzie mogą istnieć jakiekolwiek wątpliwości co do znaczenia używanych terminów, znajdują się w zasadzie poza sferą swobodnego wyboru, [czyli] muszą być przez piszących pracę spełnione.

Po pierwsze – pojęcia podstawowe i ważne dla tematu opracowania należy wyczerpująco wyjaśnić. Można przy tym podać definicję encyklopedyczną lub pochodzącą z innego źródła, np. literatury. Po drugie – w przypadku ewentualnej wieloznaczności używanych w pracy pojęć należy je omówić i ściśle przestrzegać konsekwencji tego opisu.

Po trzecie – trzeba dokładnie wyjaśnić terminy nowe, proponowane przez piszącego pracę. Respektowanie tych wymagań zapobiega ewentualnym nieporozumieniom natury merytorycznej [...]” (s. 13).

WYMOGI JĘZYKOWE

„Zdarza się, że duży wysiłek autora włożony w zebranie bogatej literatury, czasem ogromna inwencja w poszukiwaniu ciekawych źródeł czy prowadzeniu własnych badań zostają po części przynajmniej zmarnowane przez widoczną nieporadność w pisaniu.

Sytuacje odwrotne [...] to takie, kiedy styl wyraźnie przerasta przekazywane treści. Inaczej mówiąc – przerost formy nad treścią jest również niedobry. Możliwie krótkie zdania, unikanie kwiecistego języka, bezpretensjonalność – to zasady, o których warto przy pisaniu pamiętać. Tekst powinien być przejrzysty i komunikatywny. Przeszkadza temu zarówno rozwlekłość w formułowaniu myśli, jak i za duża zwięzłość.

Wszelkie wątpliwości co do gramatyki i ortografii wymagają sięgnięcia do słowników” (s. 14).